

9. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 1 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 7 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TAR.9.1.1 Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme
- TAR.9.1.2 Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden inceleyebilme
- TAR.9.1.3 Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

1.

10 puan

Bir lisenin tarih kulübünde “Mahallemizin Geçmişi” projesini tamamlayan öğrencilerin düşünceleri:

- Elif:** Yüz yıl önce kuraklık yaşayan çiftçilerin mektuplarını okuyunca neden göç etmek zorunda kaldıklarını onların yerine koyarak anlayabildim.
- Kerem:** Mahallemizdeki eski çeşmenin hikâyesini öğrenince onun yıkılmaması için arkadaşlarımla belediyeye dilekçe verdik.
- Hilal:** Aynı olayı farklı anlatan iki eski gazeteyi karşılaştırdım okuduğum her bilgiye hemen inanmamam gerektiğini fark ettim.

a) Her öğrencinin düşüncesinde öne çıkan, tarih öğrenmenin bir faydasını yazınız.

(6 p)

b) Kerem’in düşüncesindeki faydanın yalnızca bireye değil topluma da katkı sağladığını açıklayınız.

(4 p)

2.

15 puan

Aybüke, “Ailemin Hikâyesi” adlı tarih projesinde dedesinin 1960’lı yıllarda yurt dışına işçi olarak gidişini araştırıyor. Dedesinin o yıllarda yazdığı mektupları, fotoğraflarını ve pasaportunu inceliyor; büyükannesine görüşüyor. Proje sonunda şöyle diyor: “Bazı aile geleneklerimizin nereden geldiğini, akrabalarımızın neden iki ülkede yaşadığını artık anlıyorum. Kendimi bu hikâyenin bir parçası gibi hissediyorum.”

- a) Bu çalışmanın Aybüke’ye kimlik ve aidiyet bilinci bakımından sağladığı kazanımı yorumlayınız. (8 p)

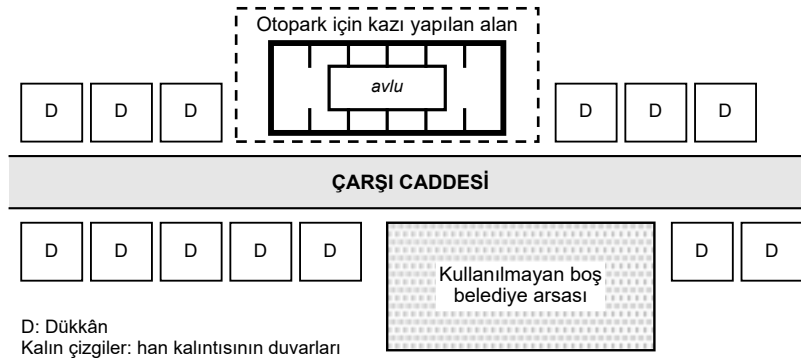
- b) Aybüke’nin projesini sınıfta sunmasının, farklı aile geçmişlerine sahip arkadaşlarına sağlayabileceği bir faydayı açıklayınız. (7 p)

3.

20 puan

Aşağıdaki durum kurgusaldır.

Kızılkaya ilçesinin çarşısında otopark yapmak için kazı yapılırken yaklaşık 400 yıllık bir hanın temel kalıntıları ortaya çıkıyor. Çarşı esnafı, müşterilerin park yeri bulamadığını ve satışların düştüğünü söyleyerek otoparkın bir an önce tamamlanmasını istiyor. İlçedeki tarih öğretmenleri ise kalıntıların korunması gerektiğini savunuyor. Krokide çarşının bugünkü durumu gösterilmiştir.

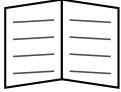
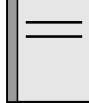
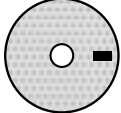
- a) Kalıntıların korunmasının ilçe halkına sağlayabileceği iki faydayı yorumlayınız. (12 p)

- b) Krokiden de yararlanarak esnafın kaygısını gözetken bir çözüm öneriniz ve önerinizin tarihî mirası nasıl koruduğunu açıklayınız. (8 p)

4.

10 puan

Bir yerel müzenin “Köyümüzün Geçmişi” sergisinde aşağıdaki kaynaklar yer alıyor (kurgusal):

I Köy muhtarının 1890'da tuttuğu defter: doğum ve ölüm kayıtları	II “Köyümüzün Tarihi” adlı araştırma kitabı (2015'te yayımlandı)
III Köyde toprak altından çıkarılmış el değirmeni taşı	IV 1920'lerdeki göçü bizzat yaşamış birinin 1975'te ses kaydına alınmış anlatımı

a) Kaynakları yazılı, sözlü ve materyal (somut) kaynak olarak sınıflandırınız.

(4 p)

b) II numaralı kaynağın birincil mi ikincil mi kaynak olduğunu gerekçesiyle belirtiniz.

(3 p)

c) IV numaralı kaynağı kullanan bir araştırmacının dikkat etmesi gereken bir sınırlılığı açıklayınız.

(3 p)

5.

15 puan

Aşağıdaki iki metin, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal kaynaklardır ve aynı olayı anlatır.

Kaynak A (Kaleyi kuşatan beyliğin tarihçisi, olaydan 20 yıl sonra yazdı): “Ordumuzun gücünü gören kale halkı korkuya kapıldı. Kale, kırkıncı gün kayıtsız şartsız teslim oldu.”

Kaynak B (Kalede yaşayan bir tüccarın kuşatma sırasında yazdığı mektup): “Sarnıçlarımızda su kalmadı. Kırkıncı gün, halkın canına dokunulmaması şartıyla kaleyi bırakmaya karar verdik.”

a) İki kaynakta ortak olan olguları belirleyiniz.

(4 p)

b) İki anlatımın farklı olmasının nedenini yazarların konumlarıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

(6 p)

c) Bu olayı araştıran bir tarihçinin daha nesnel bir sonuca ulaşmak için yapabileceği bir çalışmayı öneriniz.

(5 p)

6.

15 puan

Emre, kurgusal Kuzgunçay Köprüsü hakkında bir ödev hazırlarken şu adımları izliyor:

1. “Köprü ne zaman ve kim tarafından yaptırıldı?” sorusunu belirledi.
2. Yazarı belli olmayan bir internet sitesinde köprünün 1590'da yapıldığını okudu.
3. Başka bir kaynak aramadan bu bilgiyi ödevine yazdı.
4. Köprünün üzerindeki taş yazıtı “Eski yazıyla yazılmış, zaten okuyamam.” diyerek incelemedi.
5. Ödevini “Bu köprü, ülkemizin en güzel köprüsüdür.” cümlesiyle bitirdi.

a) Emre'nin hatalı adımlarından ikisini numarasıyla belirtip neden hatalı olduğunu açıklayınız. (10 p)

b) 4. adımdaki eksikliği gidermek için hangi yardımcı bilimden yararlanılması gerektiğini ve bunun araştırmaya katkısını açıklayınız. (5 p)

7.

15 puan

Deniz kurgusal Karaağaç kasabasının geçmişini araştırıyor ve “1700'lerde Karaağaç'ta ipek kumaş üretiliyordu.” sonucuna varıyor. İncelediği kaynaklar şunlardır:

1. Bir gezginin 1720 tarihli günlüğü: “Karaağaç çarşısında ipek kumaş satan pek çok dükkân gördüm.”
2. Bugün kasabanın çevresinde çok sayıda yaşlı dut ağacı bulunmaktadır.
3. Kasabanın 1715 tarihli gümrük kaydı: “Çarşıya başka şehirlerden gelen ipek kumaşlardan vergi alınmıştır.”

a) Kanıtları tek tek değerlendirerek Deniz'in sonucunun yeterince desteklenip desteklenmediğini açıklayınız. (8 p)

b) Deniz'in araştırma sürecinin hangi aşamasında hata yaptığını belirtiniz ve sonucunu sınamak için başvurabileceği bir kaynak öneriniz. (7 p)